

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	Teoretyczne podstawy wychowania				
2. Kod przedmiotu:	M1-4				
3. Okres ważności karty:	Od roku akademickiego 2019/2020				
4. Forma kształcenia:	Jednolite studia magisterskie				
5. Forma studiów:	Studia stacjonarne				
6. Kierunek studiów:	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna				
7. Profil studiów:	Praktyczny				
8. Specjalność:	-----				
9. Semestr:	III				
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych				
11. Prowadzący przedmiot:	Dr Ludmiła Nowacka				
12. Grupa przedmiotów:	Przygotowanie w zakresie pedagogiczno-psychologicznym				
13. Status przedmiotu:	Obowiązkowy				
14. Język prowadzenia zajęć:	Polski				
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:					
Znajomość podstawowej wiedzy z pedagogiki ogólnej oraz podstaw psychologii.					
16. Cel przedmiotu:					
Realizacja przedmiotu ma na celu poszerzenie wiedzy studentów dotyczącej wychowania oraz ukazanie możliwości jej wykorzystania w praktyce. Ważnym zadaniem jest także doskonalenie sztuki integrowania wiedzy pedagogicznej i umiejętności zdobywanych w toku studiów. Do celów szczegółowych przedmiotu należy zaliczyć: • analizowanie relacji między teorią wychowania a innymi dyscyplinami pedagogicznymi; • rozwiązywanie problemów wychowawczych w świetle różnych teorii wychowania; • samodzielne wiązanie procesów wychowania z innymi procesami społecznymi i edukacyjnymi; • projektowanie własnych rozwiązań problemów wychowawczych; • porównywanie teorii i konfrontowanie ich z sytuacją społeczno-historyczną oraz polityczną społeczeństw; refleksyjny oraz twórczy stosunek do wiedzy i własnych kompetencji oraz wdrażanie studentów do samodzielnego zdobywania wiedzy.					
17. Efekty kształcenia:					
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metoda realizacji efektu kształcenia	Metoda sprawdzenia efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla specjalności/ kierunku studiów
W 1	Student operuje podstawowymi pojęciami z zakresu teorii wychowania.	Wykład problemowy, prezentacje ustne w powiązaniu z literaturą	Egzamin pisemny, ocena prezentacji ustnej w powiązaniu z literaturą	w/ć	K_W05;
W 2	Student wyjaśnia teorię, nurty oraz systemy dotyczące wychowania, nauczania, uczenia się.	Wykład problemowy, prezentacje ustne w powiązaniu z literaturą	Egzamin pisemny, ocena prezentacji ustnej w powiązaniu z literaturą	w/ć	K_W05;
W 3	Student charakteryzuje poszczególne środowiska wychowawcze, ich	Wykład konwersatoryjny, dyskusja	Kolokwium pisemne, ocena analizy przypadku –	w/ć	K_W01; K_W17; K_W20;

	specyfikę i procesy w nich zachodzące.	kierowana, analiza przypadku (interpretacja określonych zdarzeń rzeczywistych); wykład problemowy	projekt w zespole 3-osobowym		
U 1	Student wykorzystuje podstawową wiedzę teoretyczną w celu analizowania, interpretowania, rozwiązywania i problemów wychowawczych, edukacyjnych, opiekuńczych.	Wykład konwersatoryjny, prezentacja ustna z wykorzystaniem multimediów, dyskusja kierowana	Ocena projektu indywidualnego	w/ć	K_U01; K_U02; K_U05 K_U09;
U 2	Student dokonuje obserwacji i interpretacji współczesnych zjawisk i przemian wychowawczych, dokonując powiązań z różnymi obszarami działalności pedagogicznej.	Wykład problemowy, dyskusja o charakterze wolnym, „burza mózgów”	Portofolio, ocena wypowiedzi ustnej	w/ć	K_U10;
U 3	Student wykazuje zaangażowanie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, projektując własne pomysły, samodzielnie wiążąc wychowanie z innymi procesami społecznymi i edukacyjnymi.	Projekt indywidualny, dyskusja o charakterze wolnym	Ocena projektu indywidualnego, wypowiedzi ustnej	ć	K_U02; K_U01; K_U09; K_U10;
K 1	Student ma świadomość i docenia znaczenie działań wychowawczych w prawidłowym funkcjonowaniu podstawowych środowisk wychowawczych, opiekuńczych i edukacyjnych.	Wykład problemowy, dyskusja kierowana, praca w grupie	Ocena projektu – pracy w zespołach	w/ć	K_K01; K_K03; K_K05; K_K07 K_K12
K 2	Inicjuje i stymuluje własną aktywność naukową i badawczą w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej. Student rozwija swoje umiejętności, korzystając z różnych źródeł wiedzy i nowoczesnych technologii.	Wykład problemowy, projekt indywidualny, dyskusja o charakterze wolnym, prezentacje ustne w powiązaniu z literaturą	Ocena projektu indywidualnego, prezentacji ustnej	w/ć	K_K03; K_K05;
K 3	Student ma refleksyjny i twórczy stosunek do wiedzy i własnych kompetencji, jest	Projekt indywidualny, dyskusja o charakterze	Ocena projektu indywidualnego, wypowiedzi ustnej	ć	K_K03; K_K05; K_K07; K_K12

	przygotowany do ustawicznego kształcenia i dostosowania swoich umiejętności.	wolnym, prezentacja ustna z wykorzystaniem literatury przedmiotu		
18. Formy i wymiar zajęć: w, ćw., war., pz, s		Stacjonarne W: 30 Ćw: 30		
19. Treści kształcenia:				
L p.	Tematyka zajęć - wykłady	Liczba godzin		
1.	Pojęcie wychowania. Wychowanie a socjalizacja i inkulturacja. Wychowanie naturalne oraz instytucjonalne. Wychowanie równoległe.	2		
2.	Cele wychowania. Wartości jako źródło wychowania.	2		
3.	Orientacje badawcze w teorii wychowania: tradycjonalistyczna, fenomenologiczna, scjentystyczna. Badania porównawcze teorii wychowania.	2		
4.	Współczesne wyzwania wychowania. Przemiany wychowania w Polsce i na świecie w kontekście transformacji ustrojowej, integracji europejskiej oraz globalizacji.	2		
5.	Wybrane dziedziny wychowania: wychowanie moralne, umysłowe, fizyczne, estetyczne.	2		
6.	Struktura procesu wychowania. Czynniki warunkujące przebieg tego procesu.	3		
7.	Formy, metody i techniki wychowania. Trudności wychowawcze, przejaw, przyczyny, przezwyciężanie. Podmiotowość i partnerstwo w wychowaniu.	4		
8.	Podstawowe środowiska wychowawcze, środowisko lokalne i jego funkcje wychowawcze. Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze.	4		
9.	Szkoła jako intencjonalne środowisko wychowawcze. Klasa szkolna jako grupa społeczna i jej funkcje. Środki masowej informacji w wychowaniu.	3		
10.	Samowychowanie, udział jednostki w kształtowaniu własnej osobowości.	2		
11.	Autorytet w wychowaniu. Osobowość wychowawcy, pożądane cechy oraz kompetencje. Wzorce osobowe.	2		
12.	Ideał wychowania w różnych epokach historycznych.	2		
		łączna liczba godzin - wykłady		30
L p.	Tematyka zajęć – ćwiczenia	Liczba godzin		
1.	Wprowadzenie do zajęć. Podanie literatury oraz szczegółowych zagadnień. Omówienie warunków zaliczenia ćwiczeń. Wyjaśnienia terminologiczne.	2		
2.	Metody wychowania i ich ogólna charakterystyka.	2		
3.	Techniki oddziaływań wychowawczych.	2		
4.	Warunki skutecznego wychowania.	2		
5.	Rodzina jako środowisko wychowawcze. Przemiany rodziny, funkcja wychowawcza	6		
6.	Szkoła jako intencjonalne środowisko wychowawcze. Problem agresji i przemocy w szkole.	3		
7.	Grupa rówieśnicza.	2		
8.	Trudności wychowawcze.	3		
9.	Uczeń zdolny – dziecko specjalnej troski.	2		
10.	Środki masowego przekazu w życiu dzieci i młodzieży.	3		
11.	Kolokwium zaliczeniowe.	1		
12.	Podsumowanie zajęć.	2		
		łączna liczba godzin - ćwiczenia		30
20. Egzamin:		tak, nie		

21. Literatura podstawowa:			
1. Dudzikowa Maria, Czerepaniak-Walczak Maria (red.), Pojęcia – Procesy – Konteksty. Interdyscyplinarne ujęcie, Wydawnictwo Pedagogiczne, Gdańsk 2007, tom 1-2, 5. 2. Górniewicz J., Teoria wychowania, Olsztyn 2004. 3. Łobocki M., Wybrane problemy wychowania, Lublin 2004. 4. Łobocki, Mieczysław, Teoria wychowania w zarysie, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2008. 5. Pedagogika: Podręcznik akademicki, red. Z. Kwieciński, B. Śliwerski, WNPWN, Warszawa 2003. 6. Mastalski J., Zarys teorii wychowania, Kraków 2002. 7. Nowak Marian, <i>Teorie i koncepcje wychowania</i>, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008. 8. Tyrąła P., Teoria wychowania. Bliżej uniwersalnych wartości i realnego życia, Toruń 2001. 9. Śliwerski B., Współczesne teorie i nurty wychowania, Impuls, Kraków 2005. 10. Ziemska M., [red.], Rodzina współczesna, Warszawa 2005.			
22. Literatura uzupełniająca:			
1. Górniewicz Józef, Teoria wychowania. (Wybrane zagadnienia), Olsztyn 2004. 2. Kawula S., Brągiel J., Janke., Pedagogika rodziny. Fraszka edukacyjna, Warszawa 2009. 3. Kubiak-Szyborska Ewa, Zając Dariusz, Podstawowe problemy teorii wychowania. Kontekst współczesnych przemian, Wydawnictwo WERS, Bydgoszcz 2006. 4. Lewowicki T., Szymańska M., (red.) Nauki pedagogiczne w Polsce, „Impuls” Kraków 2004. 5. Łobocki, Mieczysław, W trosce o wychowanie w szkole, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2007. 6. Pedagogika, Leksykon, red. B. Milerski, WNPWN, Warszawa 2000. 7. Pedagogika we współczesnym dyskursie humanistycznym, red. T. Lewowicki, WSP ZNP Impuls Warszawa 2004 8. Pilch T., Lepalczyk I., Pedagogika społeczna, Warszawa 2001. 9. Dąbrowski Z., Pedagogika opiekuńcza, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2000. 10. Śliwerski B., Myśleć jak pedagog. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 2010. 11. Śliwerski B., Problemy współczesnej edukacji, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009.			
23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:			
Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta	
1	Wykład	30/25 (przygotowanie się do zajęć, egzaminu)	
2	Ćwiczenia	30/ 20 (przygotowanie się do ćwiczeń, kolokwium, wykonanie prezentacji, zebranie materiałów)	
3	Warsztaty		
4	Praktyka zawodowa		
5	Seminarium		
6	Inne:		
	Suma godzin	60/45	
24. Suma wszystkich godzin:		105	25. Liczba punktów ECTS: 4
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:		2,3	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta: 1,7
Efekt kształcenia	Ocena	Opis wymagań	
W	bdb	Student: - posiada uporządkowany, bogaty zasób wiedzy nt. procesu wychowania, jego podstaw (filozoficznych, pedagogicznych, psychologicznych, neurodydaktycznych, społecznych oraz kulturowych), rozumie różnorodne uwarunkowania tego procesu; - zna terminologię pedagogiczną, w pełni rozumie odpowiadające jej pojęcia, ich treść oraz źródła; poprawnie posługuje się językiem specjalistycznym; - ma elementarną wiedzę dotyczącą struktur społecznych i instytucji życia społecznego, wzajemnych relacji oraz wpływu na przebieg procesu wychowania; - posiada bogatą wiedzę o uczestnikach działalności wychowawczej, jest świadomy konieczności współdziałania z nimi; - ma duży zasób wiedzy normatywnej dot. metodyki wykonywania nie tylko typowych	

		zadań oraz procedur stosowanych w zakresie procesu wychowania.
	db+	- zna terminologię pedagogiczną, w pełni rozumie odpowiadające jej pojęcia, ich treść i źródła, poprawnie posługuje się językiem specjalistycznym; - posiada wystarczający zasób elementarnej wiedzy dot. struktur społecznych i instytucji życia społecznego, wzajemnych relacji oraz wpływu na przebieg procesu wychowania;
	db	- posiada wiedzę o uczestnikach działalności wychowawczej, jest świadomy konieczności współdziałania z nimi; - ma zasób wiedzy normatywnej dot. metodyki wykonywania typowych zadań oraz procedur stosowanych w zakresie procesu wychowania.
	dst+	- zna terminologię pedagogiczną, rozumie odpowiadające jej główne pojęcia, ich treść; częściowo posługuje się językiem potocznym; - posiada niewielki zasób wiedzy dot. struktur społecznych i instytucji życia społecznego, nie w pełni rozumie ich wzajemne relacje oraz ich wpływ na przebieg procesu wychowania.
	dst	- posiada podstawową wiedzę o uczestnikach działalności wychowawczej, nie w pełni jest świadomy ich wpływu na przebieg i efektywności procesu wychowania, nie dostrzega konieczności współdziałania z nimi; - ma zasób jedynie podstawowej wiedzy normatywnej dot. metodyki wykonywania typowych zadań oraz procedur stosowanych w zakresie procesu wychowania.
	ndst	- nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu przedmiotu.
U	bdb	- umie w sposób prawidłowy i twórczy stosować i wykorzystywać wiedzę w celu wyjaśniania związków i zależności występujących w rzeczywistości pedagogicznej; - prawie samodzielnie dostrzega i interpretuje zjawiska pedagogiczne, projektuje strategie działania w procesie rozwiązywania problemów wychowawczych; potrafi ocenić przydatność typowych procedur, prognozować przebieg oraz rezultaty działań; - posiada dość wysoki poziom kompetencji społecznych - komunikacyjnych oraz interpersonalnych, a szczególnie umiejętności działania w zespole; - jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w naukowej oraz praktycznej działalności pedagogicznej; - inicjuje i stymuluje własną aktywność naukową i badawczą w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej, rozwijając swoje umiejętności, korzysta z różnych źródeł wiedzy i nowoczesnych technologii.
	db+	- umie w sposób prawidłowy, stosować i wykorzystywać podstawową wiedzę w celu wyjaśniania związków i zależności występujących w rzeczywistości pedagogicznej; - dąży do samodzielnego dostrzegania i interpretacji zjawisk pedagogicznych, do projektowania strategii działania w celu rozwiązania problemów wychowawczych; potrafi ocenić przydatność typowych procedur, prognozować przebieg oraz rezultaty planowanych działań.
	db	- dba o doskonalenie swoich kompetencji komunikacyjnych i interpersonalnych, a szczególnie umiejętności działania w zespole; - jest świadomy istnienia etycznego wymiaru w naukowej oraz praktycznej działalności pedagogicznej.
	dst+	- w sposób prawidłowy, ale szablony wykorzystuje podstawową wiedzę w celu wyjaśniania związków i zależności występujących w rzeczywistości pedagogicznej; - nie posiada umiejętności w pełni samodzielnego dostrzegania i interpretacji zjawisk pedagogicznych, - ma trudności w projektowaniu strategii działania niezbędnych dla rozwiązania problemów wychowawczych, w prognozowaniu przewidywaniu skutków planowanych działań; - posiada niski poziom kompetencji komunikacyjnych i interpersonalnych, a szczególnie umiejętności działania w zespole.
	dst	- jest dość świadomy istnienia etycznego wymiaru w naukowej oraz praktycznej działalności pedagogicznej.
	ndst	- nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu przedmiotu.

K	o.	- stymuluje własną aktywność w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej oraz w doskonaleniu kompetencji, coraz bardziej jest świadomy potrzeby ciągłego rozwoju zawodowego i osobistego;
	no.	- nie stymuluje własnej aktywności w zdobywaniu i poszerzaniu wiedzy pedagogicznej oraz w doskonaleniu kompetencji, nie jest w pełni gotowy do podejmowania wysiłku w kierunku swego rozwoju.
28. Uwagi:		